

Document	Archeologische Quickscan
Plangebied	Uitbreiding camping De Gouwe Stek, Bovenkarspel gemeente Stede Broec
Adviesnummer	20195
Opstellers	C.M. Soonius (regio archeoloog) & A.S. de Groot (archeoloog).
Datum	14-09-2020

Advies	Vrijgeven.
Vervolgtraject	Geen. Indien een nieuw bestemmingsplan wordt opgesteld, wordt geadviseerd de vrijstellingsgrenzen uit de beleidskaart archeologie over te nemen in plaats van de huidige dubbelbestemming Waarde-Archeologie.

Archeologische Quickscan

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Stede Broec (contactpersoon: Margriet Talstra) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot de uitbreiding van Camping De Gouwe Stek aan de Gouw 11 in Bovenkarspel, gemeente Stede Broec (afb. 1).

In 2015 is een archeologisch advies geschreven voor de aanleg van het Blotevoetenpad en de boomgaard.¹

In het principeverzoek Uitbreiding Camping De Gouwe Stek staat aangegeven dat er extra sanitairgebouwen en parkeerplaatsen worden gerealiseerd (zie Bijlage 1: inrichtingsplan). Momenteel zijn er 100 parkeerplaatsen. In totaal komen er 142 parkeerplaatsen. Tevens worden camperplaatsen gerealiseerd aan de oostkant van het perceel. Hiervoor worden leidingen gelegd. De totale bodemroering is niet bekend, maar deze lijkt vooral oppervlakkig van aard.

2. Bestemmingsplan Bovenkarspel de Gouw 11

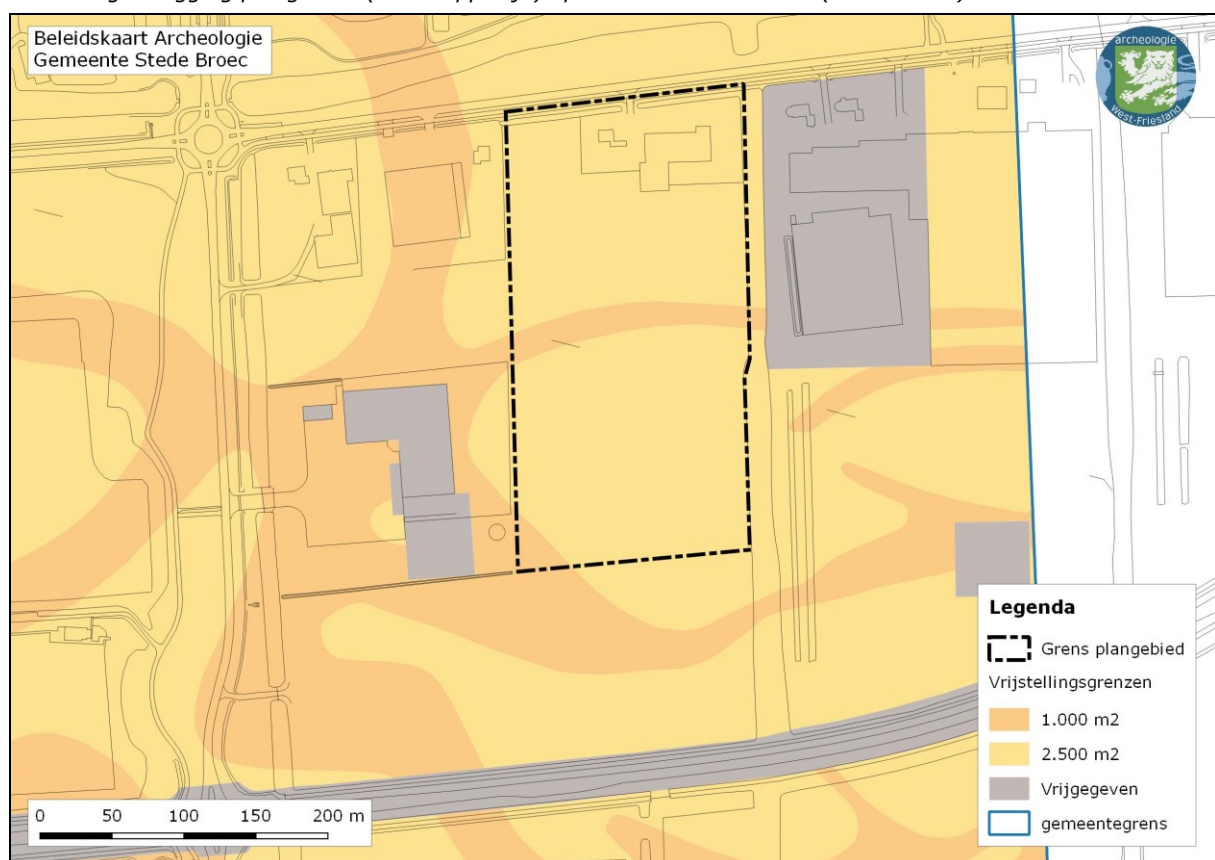
Het plangebied valt binnen het bestemmingsplan Bovenkarspel De Gouw 11 (De Gouwe Stek) (vastgesteld 29-09-2106).² Middels het bestemmingsplan geldt binnen het plangebied een dubbelbestemming Waarde – Archeologie. Hierbij geldt dat bij bodemversturende bouwwerkzaamheden groter dan 500 m² en dieper dan 40 cm onder maaiveld rekening dient te worden gehouden met het aspect archeologie. Ten behoeve van het bestemmingsplan is destijds geen contact geweest met Archeologie West-Friesland.

¹ Verduin & Soonius 2015.

² NL.IMRO.0532.BPGouw11-VG01 (www.ruimtelijkeplannen.nl).

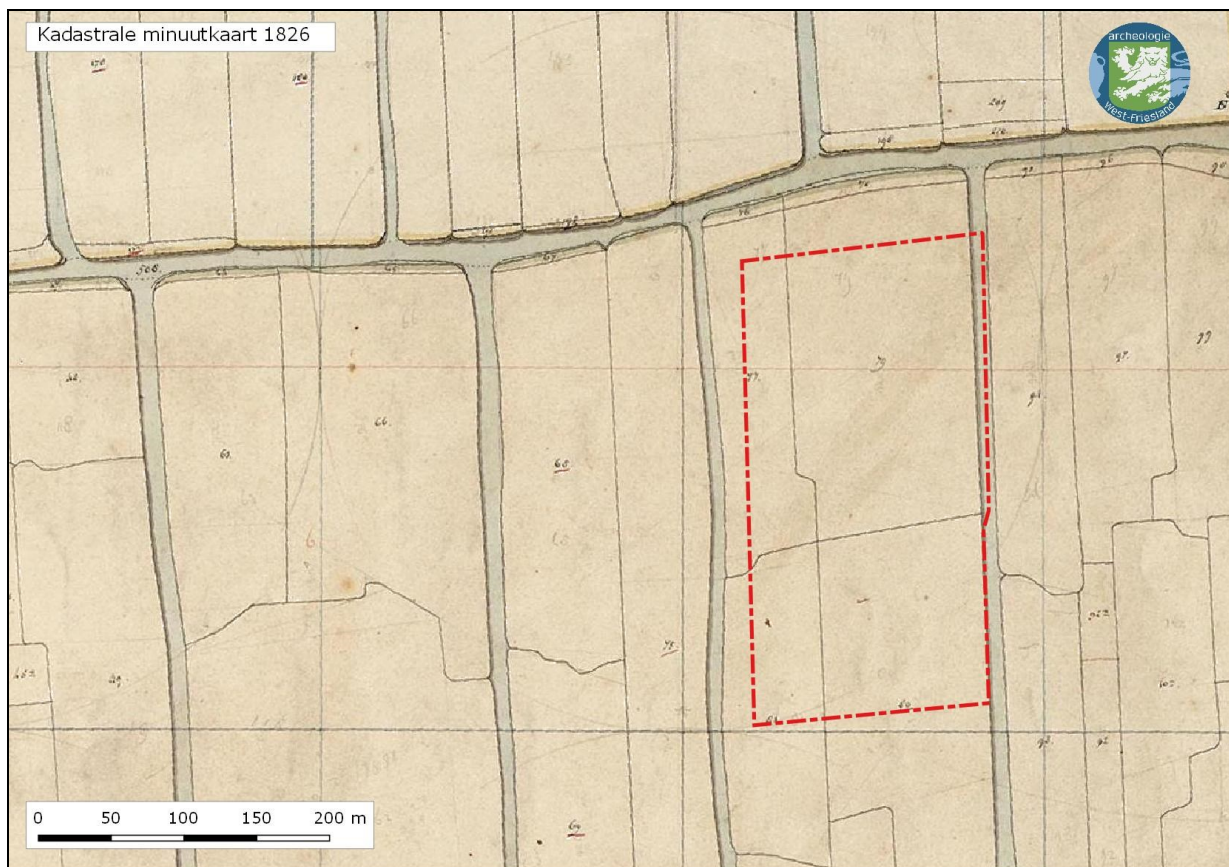
Afbeelding 1. Ligging plangebied (rode stippellijn) op een recente luchtfoto (bron: PDOK).

Afbeelding 2. Ligging plangebied op de beleidskaart Archeologie.

3. Beleidskaart archeologie

Archeologie West-Friesland heeft voor de gemeente Stede Broec een archeologische beleidskaart ontwikkeld. De beleidskaart archeologie met toelichting is op 9 december 2019 vastgesteld door de gemeenteraad.³ Op de beleidskaart archeologie is aangegeven waar de bekende archeologische waarden zich bevinden en welke archeologische verwachtingen er zijn. De waarden en verwachtingen zijn gecombineerd met een beleidsadvies per zone. Voor de beleidskaart is onder andere de bodemkaart van Ente gebruikt om de archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie nader te specificeren. Volgens de beleidskaart ligt het plangebied in een zone met een hoge tot middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd. Hier is een vrijstellingsgrens van respectievelijk 1.000 m² en 2.500 m² aan verbonden (afb. 2). Verreweg het grootste deel van het plangebied ligt in een zone met een middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd (geel op de kaart).

Afbeelding 3. Ligging plangebied op kadastrale minuut uit 1826.

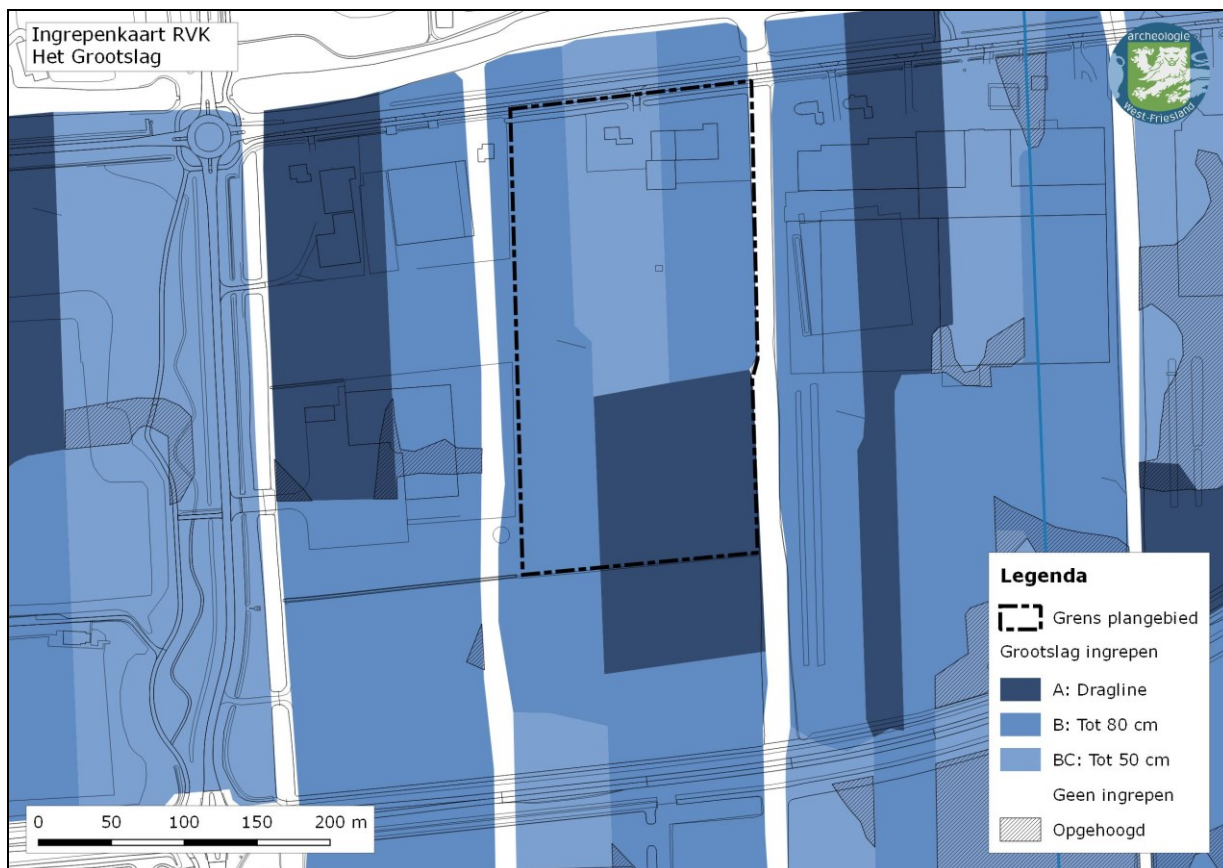
4. Historische achtergrond

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Op de kaart van Johannes Dou uit de 17de eeuw en de Kadastrale Minuut uit 1826 is geen bebouwing zichtbaar (afb. 3). Ten westen van het plangebied ligt de Kerke Sloot en de oostelijke begrenzing betreft de Paauwsluis Sloot. Het water De Gouw ligt ten noorden van het plangebied.

Vanwege het ontbreken van bebouwing op historisch kaartmateriaal, geldt binnen het plangebied een lage archeologische verwachting voor resten uit de Nieuwe tijd.

³ Soonius & Van Leeuwen 2019.

Tot na de ruilverkavelingswerkzaamheden is in de het plangebied geen bebouwing aanwezig. In de jaren '70 van de 20ste eeuw is polder het Grootslag ingrijpend aangepast in het kader van de ruilverkaveling. Hierbij zijn veel percelen opgehoogd, afgegraven en geëgaliseerd. Binnen het plangebied lijken alle gronden tot zeker 50 cm –Mv te zijn bewerkt (afb. 4). De exacte mate van verstoring kan echter niet aan de hand van dit kaartmateriaal worden bepaald. De Kerkesloot, gelegen ten westen van het plangebied (in wit zichtbaar op afb. 4) is gedempt. Verreweg de meest ruilverkavelingswerkzaamheden werden uitgevoerd met een gesloten grondbalans. Dit betekent dat sloten werden gedempt met materiaal afkomstig van de hogere delen.

Afbeelding 4. De ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) op de kaart met geplande ingrepen voor de ruilverkaveling van polder het Grootslag (Bron: Grontmij 1976).

5. Archeologische en geologische bronnen

Aan de hand van bodemkaarten kan inzicht worden verkregen in de verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie. Voor het vervaardigen van het verwachtingsmodel voor de prehistorie is gebruik gemaakt van de bodemkaart van Ente (1963). Het plangebied bevindt zich voor het grootste deel binnen een zone met kleigronden. Dit is op de beleidskaart vertaald naar een middelhoge archeologische verwachting. Aanvankelijk ging men er vanuit dat in de Bronstijd enkel op de (flanken van) de getijdengeul werd gewoond. Door differentiële inklinking kwamen de getijdengeulen als hogere delen in het landschap te liggen. Op basis van archeologisch onderzoek in 2011 is echter aangetoond dat in de Bronstijd ook op de kwelders (kleigronden) werd gewoond.⁴ Eventueel aanwezige sporen bevinden zich direct onder de bouwvoor.

⁴ Roessingh & Lohof 2011.

In 2009 is een archeologische quickscan opgesteld voor het plangebied Gouw 3 te Bovenkarspel.⁵ Dit plangebied grenst aan de oostzijde aan de camping. In de quickscan werd aanbevolen een archeologisch bureauonderzoek uit te voeren.⁶

Vervolgens zijn op basis van het bureauonderzoek twee archeologische booronderzoeken uitgevoerd.⁷ De onderzoeken hebben plaatsgevonden ter hoogte van een aan te leggen waterbassin en een te verbreden sloot langs de Drechterlandseweg. Uit het booronderzoek kwam naar voren dat ter plaatse van de geplande ingrepen in de meeste boringen een dik recent geroerd pakket aanwezig is. Hieronder lag een slappe ongerijpte kleilaag, die in het verleden ongeschikt was voor bewoning.

In 2014 is door Archeologie West-Friesland een archeologische quickscan met veldtoets uitgevoerd ten westen van het plangebied. Doel van de veldtoets was het vaststellen van de mate van intactheid van het bodemprofiel. Ter plaatse van het nieuwe bouwvlak, dat nu nog in gebruik is als grasland, zijn vier boringen gezet. Er zijn geen opvallende hoogteverschillen waargenomen.

De verstoorde bovengrond (bouwvoor incl. menglaag) heeft een dikte tussen 40 en 80 cm en bestaat uit donkerbruingrijze tot bruingrijze uiterst siltige kalkrijke matig humeuze klei. Onder de verstoorde bovenlaag bevindt zich sterk siltig zand met kleilagen of sterk siltige klei met zandlagen. Het oorspronkelijke oude loopvlak uit de Bronstijd is niet meer aanwezig ter plaatse van het nieuwe bouwvlak. Diepere sporen kunnen nog wel aanwezig zijn. De uitbreiding van het bouwvlak is vrijgegeven met betrekking tot het aspect archeologie. De ruilverkavelingswerkzaamheden hebben grote delen van het oorspronkelijke landschap afgetopt.

6. Conclusie & Advies

Voor het plangebied geldt een middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd en een lage archeologische verwachting voor de overige perioden. De exacte omvang van de bodemingrepen is nog niet bekend, maar deze zijn naar verwachting oppervlakkig van aard. Veel bodemingrepen overschrijden de dieptegrens van 40 cm niet. Nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg is niet noodzakelijk.

Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie.

7. Bronnen

Archis 3.0

Boon, L. den, 2010. Gouw 3 te Bovenkarspel, gemeente Stede Broec: Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van het plangebied. *SCENH-rapport* 170. Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Haarlem.

Ente, P.J., 1963. Een bodemkartering van het tuinbouwcentrum 'De Streek'. *De bodemkartering van Nederland*, deel XXI. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Exaltus, R., 2010a. Bovenkarspel, De Gouw 3. Gemeente Stede Broec. Een Karterend Archeologisch Booronderzoek. *Steekproefrapport* 2010-04/08. Steekproef, Zuidhorn.

Exaltus, R., 2010b. Bovenkarspel, De Gouw 3. Gemeente Stede Broec. Een Karterend Archeologisch Booronderzoek. *Steekproefrapport* 2010-04/08c. Steekproef, Zuidhorn.

⁵ Verduin 2009.

⁶ Den Boon 2010. Archiszaaknummer . 2265654100.

⁷ Exaltus 2010a: Archiszaaknummer 2282567100: Exaltus 2010b: Archiszaaknummer 2289330100.

Grontmij 1976. RVK 'Het Grootslag' Blok 76 Blad V. Bestek II, Dienst 1976. Ingrenpenkaart. Tekeningnummer NH6 60278-36.

Roessingh, W. & E. Lohof, 2011. Bronstijdboeren op de kwelders. Archeologisch onderzoek in Enkhuizen – Kadijken. ADC-Rapport 2200/ADC Monografie 11. ADC-ArcheoProjecten, Amersfoort.

Soonius, C.M., 2014: *Archeologische Quicksan voor het plangebied Ranzijn tuin & dier, Veilingweg 5, Bovenkarspel, gemeente Stede Broec*, Adviesnummer: 14167, Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Soonius, C.M. & J. van Leeuwen, 2019. Toelichting Beleidskaart Archeologie gemeente Stede Broec. *Westfriese Archeologische Notitie (WAN) 5*. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Verduin, J.T., 2009. Quicksan De Gouw 3 te Bovenkarspel, gemeente Stede Broec. Hollandia reeks 278. Hollandia, cultuurhistorisch onderzoek en archeologie, Zaandijk.

8. Geldigheid

Indien de (bodemroerende) plannen voor dit project worden gewijzigd na advisering, dan dienen de nieuwe plannen te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland, zodat deze opnieuw kunnen worden beoordeeld. Het voorgaande advies vervalt daarmee.

Deze archeologische quickscan heeft een geldigheid van **2 jaar**. Na verloop van deze periode wordt het advies ongeldig en dient bij ontwikkelingen een nieuw archeologisch advies te worden aangevraagd. Dit geldt ook voor ongewijzigde bouwplannen.

Bovenstaand archeologisch advies is daarmee geldig tot:

14-09-2022

Bijlage 1: Inrichtingsplan dat bij de aanvraag is gevoegd.

